

МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ОСОБИ ЧОЛОВІЧОЇ СТАТІ НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНИХ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ШЛЮБНИХ ІНТЕРНЕТ-ОГОЛОШЕНЬ

Велика І. О.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології і перекладу
Запорізький національний університет
вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, Україна
orcid.org/0000-0002-2010-7476
irena_deutsch@yahoo.de*

Ключові слова: *гендер,
гендерні особливості,
комунікативна поведінка,
маскулінність, фемінність,
стереотип, Інтернет-дискурс,
Інтернет-оголошення,
Інтернет-простір, шлюбне
оголошення.*

У статті проводиться дослідження комунікативної поведінки маскулінної особи на матеріалі сучасного німецькомовного Інтернет-дискурсу шлюбних оголошень. Наводиться тлумачення поняття «шлюбне оголошення», окреслюється специфіка дослідження комунікативної поведінки саме на матеріалі шлюбних оголошень Інтернет-дискурсу. Встановлюються гендерні особливості комунікативної поведінки представників обох гендерів, що пояснюються як розбіжностями у психофізіології чоловіків і жінок, так і специфічними рисами кожної особистості, національною специфікою, а також стереотипами, що панують у певному суспільстві на сьогоднішній день. Наводиться визначення поняття «комунікативна поведінка», окреслюється гендерна і мовна специфіка цього наукового феномена. У статті виокремлено розбіжності в комунікативній поведінці чоловіків і жінок на рівні лексики і синтаксичних структур, якими вони послуговуються у своєму мовленні. Інтернет-дискурс розглядається як окремий дискурсивний тип, визначаються його специфіка і характерні риси, а також наводиться пояснення специфічності цього наукового феномена. Виокремлюються також специфічні риси німецькомовного Інтернет-дискурсу сучасності. Головною серед них слід назвати тенденцію до зміщення англійської і німецької мови під час Інтернет-спілкування. У цій науковій розвідці також проводиться аналіз комунікативної поведінки особи чоловічої статі на матеріалі німецькомовних шлюбних оголошень, що опубліковано в мережі Інтернет. Виокремлюються мовні особливості комунікативної поведінки особи чоловічої статі під час самопрезентації на сайті знайомств. На матеріалі проведеного аналізу оголошень виокремлено характерні риси чоловіка-адресанта, що дають змогу дійти висновків про образ сучасного чоловічка в німецькомовному Інтернет-просторі сучасності, а також у сучасному соціумі німецькомовних країн. Ці висновки дають змогу простежити тенденції зміни гендерних стереотипів у німецькомовному соціумі сучасності, а також розглянути перспективи соціальних змін у гендерній площині загалом.

THE LINGUAL PECULIARITIES OF THE COMMUNICATIVE BEHAVIOR OF THE MASCULINE PERSONALITY IN THE MODERN GERMAN MARRIAGE INTERNET ANNOUNCEMENTS

Velyka I. O.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of German Philology and Translation
Zaporizhzhia National University
Zhukovskoho str., 66, Zaporizhzhia, Ukraine
orchid.org/0000-0002-2010-7476
irena_deutsch@yahoo.de*

Key words: *gender, gender peculiarities, communicative behavior, masculinity, femininity, stereotype, Internet discourse, Internet announcement, Internet space, marriage announcement.*

The research paper deals with theoretical and applied analysis of communicative behavior of the masculine personality in the modern German Internet discourse of marriage announcements. The notion “marriage announcement” is described in the article. The gender peculiarities of communicative behavior of the representatives of both genders are pointed out. They can be explained with the differences in the physiological psychology, with specific characteristics of each person, with the national specifics and with the stereotypes that prevail in the modern society. The notion “communicative behavior” is explained, the gender and lingual specifics of this scientific phenomenon is described. The material of the article represents the differences in communicative behavior of men and women on the lexical level and in the syntactical structures they use in their communication. The Internet discourse is considered as a particular discourse type. Its specifics and main characteristics are pointed out. The specific characteristics of modern German Internet-discourse are emphasized. Its main characteristic is the mixture of German and English languages in the Internet communication. The analysis of communicative behavior of masculine personality in the German marriage Internet announcements is also conducted in this article. The lingual peculiarities of communicative behavior of the masculine personality in his representation on the dating-site are pointed out. The main characteristics of the German masculine personalities are described on the material of the conducted analysis of marriage announcements. It allows us to conclude about the image of the modern masculine personality in the German modern Internet discourse and in the modern German society. These conclusions allow us to see how the gender stereotypes change in the modern German society and to see the perspectives of social changes from the point of view of gender aspect.

Гендерна проблематика є популярною для багатьох наукових напрямів сучасності, однак нині перед науковцями постає дедалі більше питань, які потребують подальших наукових пошуків, адже гендер є феноменом, через який ми маємо змогу дослідити значну кількість соціальних і мовних явищ, пролити світло на тенденції розвитку тих або інших наукових феноменів. У нашій науковій розвідці ми звертаємо увагу на дослідження комунікативної поведінки осіб чоловічої статі на матеріалі шлюбних оголошень, що розміщені в німецькомовному Інтернет-просторі.

Дослідження комунікативної поведінки дедалі більше привертають увагу широкого кола науковців. Проводяться дослідження відмінностей у комунікативній поведінці різних народів, досліджується мовленнєва поведінка різних професійних груп, гендерні особливості цього феномена.

Також розглядаються відмінності комунікативної поведінки різних соціальних спільнот, поведінки окремих особистостей. Варто зазначити, що, незважаючи на значну кількість наукових праць, досі мало уваги приділялось вивченню цього феномена на матеріалі саме шлюбних оголошень.

Шлюбні оголошення є тим матеріалом дослідження, який демонструє, яким чином жінка і чоловік репрезентують свою особистість із метою сподобатись представнику протилежного гендеру. Під шлюбними оголошеннями в цьому дослідженні ми розуміємо будь-які оголошення чоловіків і жінок, які розміщено в мережі Інтернет із метою знайомства з представниками протилежної

статі для розвитку серйозних стосунків або приємного проведення вільного часу. Отже, мета опублікованих оголошень не є суттєвою для нашої наукової розвідки, головним для нас є те, що особа фемінної або маскулінної статі намагається повернути до себе увагу представника протилежної статі з метою реалізації своїх бажань і цілей.

Таким чином, наше дослідження комунікативної поведінки чоловіків є **актуальним**, адже воно дає змогу не тільки простежити особливості мовленнєвої поведінки представників чоловічої статі на матеріалі Інтернет-дискурсу шлюбних оголошень, а й пролити світло на формування нових гендерних стереотипів, простежити тенденції суспільного розвитку німецькомовних країн.

Об'єктом дослідження є комунікативна поведінка осіб чоловічої статі, **предметом** – мовні особливості маскулінної комунікативної поведінки на матеріалі шлюбних оголошень Інтернет-дискурсу німецькомовних країн.

Метою дослідження є встановлення мовних особливостей комунікативної поведінки чоловіків, що актуалізуються на матеріалі німецькомовних шлюбних Інтернет-оголошень сучасності.

Згідно з метою дослідження нами вирішуються такі **завдання**:

1) пояснити природу розбіжностей у спілкуванні представників чоловічої і жіночої статі, встановити гендерні особливості «чоловічого» і «жіночого» мовлення;

2) дати визначення поняттю «комунікативна поведінка», окреслити специфіку цього феномена;

3) визначити специфічні риси Інтернет-дискурсу як особливого дискурсивного типу;

4) встановити особливості німецькомовного Інтернет-дискурсу;

5) окреслити мовні особливості комунікативної поведінки особи чоловічої статі на матеріалі сучасного німецькомовного шлюбного дискурсу Інтернету, простежити зсув гендерних стереотипів стосовно особи чоловічої статі в німецькомовному віртуальному просторі.

Гендер як науковий феномен зацікавив вчених порівняно недавно, але історія гендерних студій нараховує значну кількість наукових розвідок, що проливають світло на актуалізацію статі людини засобами мови.

Звертаючись до історії гендерних досліджень, варто, перш за все, згадати наукові студії Ф. Маутнера, який є автором відомої книги «Внесок у критику мови», і О. Есперсена, що вважаються одними з перших вчених, які провели дослідження в гендерній площині. Ф. Маутнер пояснював відмінності між чоловічою і жіночою комунікативною поведінкою тим, що чоловіки і жінки історично відігравали різні соціальні ролі. Чоловіки мали змогу брати участь у театральних виставах анти-

чних часів та їхня мова вважалася еталонною. О. Есперсен при цьому зауважував, що чоловіки і жінки відіграють різні ролі у формуванні мови: чоловіки часто вдаються до інновацій у мові і віддають перевагу всьому новому, жінки ж своєю чергою послуговуються класичною мовою, є більш консервативними в застосуванні певних мовних засобів [1]. Такі дослідження ще не можна назвати структурованими і обґрунтованими з наукової точки зору, скоріш вони мають описовий характер і висловлюють думки науковців, а не наукові висновки, але дуже важливим у цьому випадку є те, що вони були одними з перших і стали поштовхом для інших гендерних студій у цій площині.

Початок сучасних досліджень гендерних особливостей мовленнєвої поведінки пов'язаний з іменами таких вчених, як С. Трьомель-Пльотц [2], Р. Лакофф [3]. Р. Лакофф, досліджуючи жіночу і чоловічу мовленнєву поведінку, наголошує на проблемі сексизму в мові і підкреслює, що жінку, яка бере участь у дискусії, розглядають лише як певний об'єкт, але в жодному разі не як особистість із власними поглядами [4]. Таким чином можна дійти висновку, що жінка займала підлегле становище в мові. А з тієї причини, що мова є віддзеркаленням нашої свідомості і суспільних відношень загалом, слід говорити про загальне зневажливе ставлення до особи жіночої статі в соціумі того часу.

У 90-і роки існування жіночої мови з її певними константними ознаками було повністю спростоване. Наприклад, дослідниця Г. Шьонталь [5] наголошує на тому, що будь-яких істотних розбіжностей на морфологічному та синтаксичному рівні у вживанні того або іншого вокабуляру чоловіками і жінками встановлено не було. Дослідниця С. Трьомель-Пльотц [2] виокремлює чоловічу і жіночу мову, але як певні ідеальні моделі. Наприклад, говорячи про жіночу мову, вона наголошує на її окремих цілях та завданнях, таких як встановлення рівності, кооперативність та інші. Але, незважаючи на виокремлення конструктивів маскулінної і фемінної мови, авторка говорить, що не тільки жінки можуть послуговуватись жіночою мовою. Також чоловіки можуть звертатися до неї залежно від певної мети і комунікативної ситуації [6]. Отже, наведені вище теорії наголошують на тому, що чоловіки і жінки не мають окремої мови або мовлення, варто говорити про жіночий і чоловічий стилі комунікативної поведінки, якими можуть послуговуватись комуніканти обох гендерів залежно від потреб.

Варто також розглянути поняття комунікативної поведінки, адже воно є базовим для нашої наукової розвідки. Під комунікативною поведінкою, услід за І.А. Стерніним, ми розуміємо сукупність норм і традицій спілкування окремого народу, вікової,

соціальної, професійної, гендерної та інших груп, а також певного індивіду [7]. Таким чином, зважаючи на гендерні особливості комунікативної поведінки, треба говорити про норми і традиції спілкування індивідів, що належать до певної гендерної групи, про характеристики, які має комунікативна поведінка осіб жіночої і чоловічої статі.

Згідно з гендерними дослідженнями сучасності, низка вчених виокремлюють характеристики, які визначають комунікативну поведінку фемінної і маскулінної особистості. Дослідниця О.А. Земська вважає, що найвагомішу різницю в жіночому і чоловічому мовленні можна простежити на рівні лексики. Так, жінки часто застосовують зменшувальні номінації, особливо звертаючись до дітей та тварин. Для них характерними є приблизні номінації, гіперболізація понять, експресивність, велика кількість емоційно-оцінних слів. Чоловіче мовлення, навпаки, є грубим, визначається точністю, відсутністю емотивної лексики, наявністю термінів і професіоналізмів, що застосовуються поза сферою їх вживання, а також стилістично зниженими лексичними одиницями [8]. Таким чином, жіноче мовлення є більш експресивним і нормативним, чоловіки своєю чергою мають схильність до стилістично зниженої лексики, грубих виразів і значної кількості застосованих професіоналізмів.

Н.Л. Пушкарьова різницю в комунікативній поведінці чоловіків і жінок вбачає у вживанні різних синтаксичних конструкцій. Жіночий синтаксис визначається експресією, для представниць жіночої статі характерні розгорнуті речення, інверсія, питальні і окличні конструкції. Чоловічі речення, навпаки, характеризуються меншою динамічністю, предметністю і лаконічністю висловлювань [9]. Отже, синтаксичний рівень дослідження комунікативної поведінки ще раз підкреслює думки, що жінка за своєю природою є більш експресивною, спрямованою на висловлювання емоцій, в той час як чоловік є більш стриманим, він спрямований на передачу інформації, його мовлення є конструктивним.

Українська дослідниця Л. Корнева наголошує на тому, що існування суто чоловічого і суто жіночого мовлення є явищем, що викликає питання. Розглядаючи цей феномен із суто наукової точки зору, варто зазначити, що відмінності між особою чоловічої і жіночої статі існують на психофізіологічному рівні. Чоловіки і жінки відчувають різні почуття, в їхній свідомості формуються різні думки, а отже, варто говорити про різний набір комунікативних засобів, якими послуговуються жінки і чоловіки. Великий вплив на осіб обох статей мають також і гендерні стереотипи, що панують у певному суспільстві. Однак, як зазначає авторка, людина не може постійно відповідати

стандартам певної статі, адже ці стандарти є штучними. Одна й та сама людина, залежно від певної комунікативної ситуації, може виявляти гендерні ознаки протилежної статі. Співвідношення фемінних і маскулінних ознак у спілкуванні не є протиріччям, навпаки, фемінність і маскулінність є категоріями, що доповнюють одна одну. Межа між фемінністю і маскулінністю легко долається, вона є умовною [10]. Таким чином, авторка доводить той факт, що суто чоловічої і жіночої комунікативної поведінки не існує. Фемінність і маскулінність – це категорії, які пов'язані більш зі стереотипами і очікуваннями та можуть трансформуватись залежно від потреб індивіда.

Варто звернути нашу увагу також на особливості Інтернет-дискурсу, на матеріалі якого розглянуто комунікативну поведінку маскулінної особистості. Інтернет увійшов у життя соціуму у XX столітті, змінивши моделі спілкування між людьми, а також манеру подачі інформації. Отже, ера Інтернету поставила перед лінгвістами необхідність дослідження Інтернет-мови.

Дослідниця Ю.Р. Тагільцева виокремлює такі специфічні риси мови Інтернету: наявність спеціальних піктограм, що замінюють невербальні засоби комунікації (наприклад, емотикони для виразу емотивного стану комуніканта, застосування великих літер для маркування інтонації); наявність нейтральних засобів літературної мови; наявність нелітературних мовних засобів, що зближує Інтернет-дискурс із мовою публіцистики; широке застосування неологізмів; утворення неологізмів за продуктивними моделями словоутворення; наявність неологізмів, що належать до комп'ютерної тематики та пов'язані з комп'ютерним жаргоном; наявність ономастичної лексики, що визначається значною експресією; аграматизм; емоційний синтаксис [11]. Таким чином, можна дійти висновку, що Інтернет-спілкування є сумішшю багатьох жанрів, має в собі як літературні, так і ненормативні мовні засоби, а також низку специфічних особливостей, що характерні саме для Інтернет-дискурсу. Все це підтверджує той факт, що Інтернет-комунікація значно наближена до життя, людина є вільною у висловленні своїх почуттів і думок, а комп'ютер навіть допомагає знімати бар'єри і почувати себе вільно, бути тим, ким комунікант бажає бути.

О.О. Яковлюк, досліджуючи німецькомовний Інтернет-дискурс, підкреслює той факт, що віртуальні комуніканти сприймають середу спілкування як усну, незважаючи на її текстовість і фізичну природу. Письмове мовлення Інтернету зберігає, таким чином, такі риси усного мовлення, як образність і емотивність. Автор зазначає тенденцію до скорочення інформації на лексичному і синтаксичному рівнях. Для лаконічної передачі інформації

комуніканти послуговуються еліпсами і еліптичними конструкціями, метою яких є передача найважливішої інформації, що забезпечить вірне сприйняття переданого змісту. Особливо еліпсис вживається на гральних серверах, де головним моментом є швидкість передачі інформації і однозначність її трактування. Також особливою ознакою Інтернет-спілкування, на думку автора, треба вважати вживання графічних засобів, які полегшують сприйняття інформації, створюють особливий емоційний фон, ефект невимушеності і легкості спілкування. Автор також зауважує, що як усне мовлення може перериватись зауваженнями, уточненнями, роздумами, так і в Інтернет-дискурсі зустрічаються уточнення, риторичні питання, питання до себе. Ще однією рисою німецькомовного Інтернет-дискурсу, на думку О.О. Яковлюка, є аграматизм, тобто відхилення від пунктуаційних і синтаксичних норм мови.

Звертаючи увагу на німецькомовний Інтернет-дискурс, варто також наголосити на тенденції до змішування англійської та німецької мов, адже основною мовою, якою послуговуються у віртуальному просторі, є англійська. У процесі такої комунікації часто трапляються інтерференційні помилки, що може пояснюватись як швидкістю набору тексту, так і необхідністю послуговуватись двома мовами в мережі. Але особливістю Інтернет-комунікації, незважаючи на вищезгадану тенденцію, є відсутність непорозумінь у разі інтерференційних помилок. Можливо, це можна пояснити асинхронністю спілкування, коли реципієнт інформації завжди має час перечитати і подумати над прочитаним [12]. Таким чином, ми розглянули деякі особливості німецькомовного Інтернет-дискурсу. Головною рисою саме віртуального дискурсу німецькомовних країн із нашої точки зору є тенденція до змішення англійської і німецької мов, що пояснюється надзвичайною популярністю англійської мови в мережі.

У процесі нашого дослідження нами було проаналізовано 321 оголошення осіб чоловічої статі, які шукають партнерку для приємного спілкування і серйозних стосунків. У результаті аналізу вибраного нами масиву оголошень ми дійшли висновків, що шлюбні оголошення сучасності рівною мірою демонструють актуалізацію стереотипів маскулінності і фемінності, тобто чоловіки, які репрезентують себе як потенційних партнерів і мають бажання сподобатись сучасній жінці, вдаються як до фемінної, так і до маскулінної моделі комунікативної поведінки. Цей факт ще раз підтверджує наші висновки стосовно того, що варто говорити не про «чоловічу» і «жіночу» комунікативну поведінку як таку, а про певні моделі мовленнєвої поведінки, якими можуть послуговуватись представники обох гендерів залежно від свого психотипу і певної комунікативної мети.

Звернемося до аналізу шлюбного оголошення, що розміщене на німецькомовному сайті знайомств *quoka.de* [13]. Варто зазначити, що проаналізоване нами оголошення демонструє модель «класичної» маскулінної поведінки та відрізняється стриманістю, лаконічністю, чіткістю, хоча й має дещо романтичний відтінок, що свідчить про доброту і лагідність характеру автора оголошення.

Оголошення починається фразою «Himmel auf Erden ein Leben lang?» Звернемо нашу увагу на те, що наведене речення є риторичним питанням, метою якого є створення інтриги і романтичного настрою оголошення. Такий прийом є суто фемінним, але таким чином чоловік намагається продемонструвати свій настрій, свій характер, а також вказати на ціль знайомства. З нашої точки зору такий мовленнєвий прийом дає змогу наблизитись до світу жінки, яка є адресатом цього оголошення, викликати в неї довіру і зацікавлення.

Опис свого соціального статусу і основних фізичних параметрів чоловік-адресант наводить лаконічно, структуровано, вдаючись до скорочень («su» замість «suchen»). Такий опис себе «Mann, 45 J., Verkäufer, 176 cm, 93 kg, su. nette Sie, von 30 bis 60, bin geschieden» є стандартним для мовленнєвої поведінки особи чоловічої статі на сайтах знайомств. При цьому важливим є той факт, що наприкінці оголошення чоловік вказує мету свого оголошення «su. feste Partnerschaft»). Таким чином, це оголошення демонструє як суто чоловічий характер мовленнєвої поведінки, так і деякі фемінні риси. Також варто зауважити, що лаконічність, конкретика і вживання скорочень є типовою рисою Інтернет-мови.

Отже, проведений нами аналіз і проілюстрований приклад маскулінного шлюбного оголошення дають нам змогу стверджувати, що в сучасному німецькомовному соціумі простежується змішення маскулінних і фемінних гендерних стереотипів. Межа між «класичною» фемінністю і маскулінністю поступово зникає, що свідчить про рівність чоловіка і жінки як у мові, так і у німецькомовному соціумі загалом.

Серед перспектив подальших досліджень у цій площині варто назвати дослідження мовленнєвої поведінки чоловіків і жінок в інших дискурсивних типах, а також подальші дослідження зміни гендерних стереотипів на матеріалі шлюбних оголошень Інтернету.

ЛІТЕРАТУРА

1. Исмаилов Г.М. Лингвокультурологическое исследование гендерного стереотипа в тюркской фразеологии (на материале узбекского, казахского и каракалпакского языков). *Вестник Российского Университета Дружбы Народов. Серия: Вопросы Образования:*

- Языки и Специальность*. 2017. № 14 (1). С. 85–92.
2. Tromel-Plotz S. Linguistik und Frauensprache (Linguistique et langage féminin). *Linguistische Berichte Braunschweig*. 1978. № 57. S. 49–68.
 3. Lakoff R. Language and woman's place. *Language in Society*. 1973. № 2 (1). P. 45–79.
 4. Ягужаров Р.А. Гендерно-возрастные особенности вербальных форм речевого этикета китайского языка (на материале экспериментальных исследований). *Филологические Науки. Вопросы Теории и Практики*. 2013. № 1. С. 212–215.
 5. Schoenthal G. Neue Arbeiten zur feministischen Rhetorik. In: *Joachim Dyck et al. (Hrsg.), Rhetorik*. 1994. Band 12. S. 108–117.
 6. Кремер Л.А. О проблеме взаимосвязи языка и гендера. *Вестник Удмуртского Университета. Серия «История и Филология»*. 2017. № 27 (2). С. 280–285.
 7. Стернин И.А. Как с кем разговаривать. Воронеж : «Ритм», 2018. 153 с.
 8. Земская Е.А. Активные процессы в языке русского зарубежья. *Современный Русский Язык: Активные Процессы На Рубеже XX–XXI Век*. Москва : Языки Славянских Культур, 2008. С. 615–651.
 9. Пушкарёва Н.Л. Женщины Древней Руси и Московского царства X–XVII вв. Санкт-Петербург : Издательство Олега Абышко, 2017. 448 с.
 10. Корнева Л. Гендерный аспект комунікації. *Філологічні Науки*. 2013. № 13. С. 106–113.
 11. Тагильцева Ю.Р. Субъективная модальность и тональность в политическом Интернет-дискурсе. 2006. URL: http://lib.sale/besplatno_politologiya/osobennosti-internet-diskursa-35236.html (дата звернення 23.09.2020).
 12. Яковлюк А.А. Специфика синтаксических средств немецкоязычного интернет-дискурса. *Вестник Челябинского Государственного Педагогического Университета*. 2014. № 9.2. С. 212–215.
 13. Er sucht sie. URL: <https://www.quoka.de/partnerschaften-kontakte/er-sucht-sie/c6010a295965982/hop-oder-top-er-sucht.html> (дата звернення 28.09.2020).
- REFERENCES**
1. Ismailov, G.M. (2017) Linguoculturological research of gender stereotype in the Turkic phraseology (on the material of Uzbek, Kazakh and Karakalpak languages) [Lingvokulturologicheskoe issledovanie gendernogo stereotipa v tyurkskoy frazeologii (na materiale uzbekskogo, kazahskogo i karakalpakskogo yazyikov)]. *Vestnik Rossiyskogo Universiteta Druzhby Narodov. Seriya: Voprosy Obrazovaniya: Yazyki i Spetsialnost*, Vol. 14 (1), P. 85–92.
 2. Tromel-Plotz, S. (1978) Linguistic and women's language. *Linguistische Berichte Braunschweig*, Vol. 57, P. 49–68.
 3. Lakoff, R. (1973) Language and woman's place. *Language in Society*, Vol. 2 (1), P. 45–79.
 4. Yagufarov, R.A. (2013) Gender and age-related peculiarities of verbal forms of speaking etiquette in Chinese language (on the material of experimental researches) [Genderno-vozzrastnyie osobennosti verbalnyih form rechevogo etiketa kitayskogo yazyika (na materiale eksperimentalnyih issledovaniy)]. *Filologicheskie Nauki. Voprosy Teorii i Praktiki*, Vol. 1, P. 212–215.
 5. Schoenthal, G. (1994) New researches in the field of feminist rhetoric. In: *Joachim Dyck et al. (Hrsg.), Rhetorik*, Vol. 12. P. 108–117.
 6. Kremer, L.A. (2017) To the problem of gender and language connection [O probleme vzaimosvyazi yazyika i gendera]. *Vestnik Udmurtskogo Universiteta. Seriya "Istoriya i Filologiya"*, Vol. 27 (2), P. 280–285.
 7. Sternin, I.A. (2018) How we should talk to different people [Kak s kem razgovarivat]. Voronezh: «Ritm», 153 p.
 8. Zemskaya, E.A. (2008) Active processes in the language of Russian emigre community [Aktivnyie protsessy v yazyike russkogo zarubezhya]. *Sovremennyiy Russkiy Yazyk: Aktivnyie Protssy Na Rubezhe XX–XXI Vek*. M.: Yazyki Slavyanskikh Kultur, P. 615–651.
 9. Pushkaryova, N.L. (2017) The women of the Ancient Rus and the Tsardom of Russia in the X–XVII centuries [Zhenschiny Drevney Rusi i Moskovskogo tsarstva X–XVII vv.]. SPb.: Izdatelstvo Olega Abyishko, 448 p.
 10. Korneva, L. (2013) Gender aspect of communication [Genderniy aspekt komunikatsiyi]. *Filologichni Nauki*, Vol. 13, P. 106–113.
 11. Tagiltseva, Yu.R. (2006) Subjective modality and tonality in the political Internet-discourse [Sub'ektivnaya modalnost i tonalnost v politicheskom Internet-diskurse]. URL: http://lib.sale/besplatno_politologiya/osobennosti-internet-diskursa-35236.html (accessed on 23.09.2020).
 12. Yakovlyuk, A.A. (2014) The specific of syntactic means of the German Internet-discourse [Spetsifika sintaksicheskikh sredstv nemetskoyazyichnogo internet-diskursa]. *Vestnik Chelyabinskogo Gosudarstvennogo Pedagogicheskogo Universitet*, Vol. 9.2, P. 212–215.
 13. Er sucht sie. URL: <https://www.quoka.de/partnerschaften-kontakte/er-sucht-sie/c6010a295965982/hop-oder-top-er-sucht.html> (accessed on 28.09.2020).